

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-49>

УДК 330.3

ВПЛИВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ: АНАЛІЗ КРАЩИХ ПРАКТИК УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ

THE INFLUENCE OF LOCAL AUTHORITIES ON THE FORMATION OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF COMMUNITIES AND TERRITORIES: ANALYSIS OF THE BEST PRACTICES UKRAINE AND POLAND

Лях Владислав Михайлович

аспірант,

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0360-7660>

Liakh Vladyslav

Nizhyn Mykola Gogol State University

У статті досліджується питання інвестиційної привабливості українських громадах шляхом аналізу відповідностей українських та польських міст, які є найкращими для ведення бізнесу у своїх країнах згідно з міжнародними рейтингами, факторам інвестиційної привабливості. Дослідження дало змогу розробити практичні рекомендації для українських громад щодо підвищення інвестиційної привабливості та виокремити проблеми неефективності державного стимулювання для інвестиційних проектів в Україні та надати рекомендації з реформування державного стимулювання на основі досвіду Республіки Польща враховуючи диспропорції в економічному розвитку регіонів. Наведено фактори, які впливають на інвестиційну привабливість громад та рівень впливу на них зі сторони органів місцевого самоврядування. Стаття формує основу для подальших дослідження, зокрема у розрізі окремих факторів інвестиційної привабливості та є важливою з огляду практичні рекомендації для українських органів місцевого самоврядування.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, інвестиції, громада, орган місцевого самоврядування.

The article investigates the issue of investment attractiveness of Ukrainian communities by analyzing the correspondence of Ukrainian and Polish cities, which are the best for doing business in their countries according to international ratings (Lviv, Vinnytsia, Krakow, Wroclaw), to factors of investment attractiveness. The study made it possible to develop practical recommendations for Ukrainian communities on increasing investment attractiveness and to single out the problems of inefficiency of state incentives for investment projects in Ukraine and to provide recommendations on reforming state incentives based on the experience of the Republic of Poland, taking into account disparities in the economic development of regions. Factors affecting the investment attractiveness of communities and the level of influence on them by local self-government bodies are given. The article analyzes in detail the mechanisms of state stimulation of investment activities in Ukraine and Poland, in particular, the effectiveness of the Polish economic zone and industrial parks in Ukraine is analyzed in detail and a list of benefits provided to the investor in case of residence in free economic zones and industrial parks, respectively. The article examines the interrelationship of the efficiency of industrial parks in Ukraine with the activities of communities on the development of engineering and transport infrastructure and state support. The effectiveness of state incentives is analyzed on the basis of data on the number of jobs created, the amount of capital investments, the list of foreign investors involved, using the example of Lviv, Vinnytsia, Krakow and Wroclaw. In the course of the study, the investment portals of Polish and Ukrainian municipalities were reviewed for the availability of information for potential investors, as well as the openness of individual data sets and information regarding investment objects and investment projects. The article forms the basis for further research, in particular in terms of individual factors of investment attractiveness, and is important in terms of practical recommendations for Ukrainian local self-government bodies.

Keywords: investment attractiveness, investment, community, local self-government body.

Постановка проблеми. Набуття Україною статусу кандидата у члени Європейського Союзу та початок переговорів про вступ до Європейського Союзу починають формувати позитивний імідж України серед іноземних інвесторів та сприяють потенційному залученню іноземних інвестицій в Україну.

Основною комунікаційною ланкою у процесі супроводу інвесторів не зважаючи на наявність спеціальної державної установи «Офіс із залучення та підтримки інвестицій» (Ukraine invest) та агенції регіонального розвитку, є органи місцевого самоврядування. Саме громади мають у свої власності об'єкти для інвестування та саме від них залежить отримання інвестором окремих дозволів. Очевидним є той факт, що для успішного супроводу інвестиційних проектів іноземних інвесторів органи місцевого самоврядування мають володіти стандартами обслуговування інвесторів, мати базовий набір інвестиційних проектів, об'єктів для інвестування та команду, яка займатиметься супроводом зазначених проектів. Все це у свою чергу формує базис підтримки інвестиційної діяльності зі сторони органів місцевого самоврядування та безпосередньо впливає на інвестиційний клімат у громаді.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженням питання інвестиційної привабливості займаються ряд українських вчених. Зокрема питання інвестиційної привабливості в умовах війни висвітлюється у публікаціях Славкової А. Проблеми інвестиційної привабливості окремих галузей економіки досліджуються у статтях Павленко О., Недашківського В., Кравченко М. Однак у більшості дослідження аналіз проводиться виключно у розрізі національної економіки без врахування локальних трендів та ролі органів місцевого самоврядування у формуванні інвестиційної привабливості громад та територій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Основною метою дослідження є розробка практичних рекомендацій щодо покращення інвестиційного клімату в українських громадах, а також визначення проблем, які впливають на інвестиційну привабливість громад шляхом аналізу кращих практик українських та польських міст.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загалом термін інвестиційна привабливість містить безліч трактувань. Зокрема В. Струніна зауважує, що інвестиційний клімат – це сукупність політичних, соціально-економічних, фінансових, соціально-культур-

них, організаційно-правових та географічних факторів, наявних у тій чи іншій країні, які приваблюють або відштовхують інвесторів [9, с. 1]. З огляду на це визначення можна виділити фактори, які впливають на інвестиційну привабливість громади та можливість впливу на них зі сторони органів місцевого самоврядування:

Отже, на основі зазначеної таблиці можна зробити висновок, що більшість факторів, які обумовлюють інвестиційну привабливість залежать від діяльності чи бездіяльності органів місцевого самоврядування, у свою чергу такі фактори як безпекова ситуація та загальнодержавні механізми підтримки інвесторів є основними. Для подальшого дослідження практик впливу органів місцевого самоврядування на інвестиційну привабливість громади та вироблення практичних рекомендацій щодо покращення зазначених практик обрано 2 українські та 2 польські міста, які згідно з рейтингом Forbes є найкращими для ведення бізнесу в Україні та Польщі: Вінниця, Львів, Вроцлав, Краків, столиці держав, які постійно займають передові сходинки у подібних рейтингах були виключені з дослідження [3]. Дослідження відбувається на основі впливу міст на фактори, які вирішальним для інвестиційної привабливості:

- рівень прозорості та відкритості органу місцевого самоврядування;
- наявність об'єктів для інвестування;
- наявність проектів з різними механізмами залучення інвестицій (державно-приватне партнерство, механізм індустріального парку, інвестиційні конкурси і т.д.);
- наявність кваліфікованої команди з підтримки та супроводу інвестиційних проектів;
- готовність органу місцевого самоврядування здійснювати вкладення у розвиток інфраструктури для інвестиційних проектів;
- доступність базової інформації про населений пункт у тому числі англійською мовою;
- наявність окремого онлайн ресурсу для компаній, які мають намір інвестувати.

Всі зазначені вище міста мають англомовні сайти для іноземних інвесторів, однак згідно з інформацією Польської агенції інвестицій та торгівлі одним з ключових факторів успішності таких сайтів є ефективна назва за типом «Invest in», такої назви немає сайт Краків – виключно окремі закладки на сайті міської ради, що може впливати на його відвідуваність. На всіх інвестиційних порталах міст розміщена інформація щодо об'єктів інвесту-

Таблиця 1

Фактори, які впливають на інвестиційну привабливість громад

Фактор інвестиційної привабливості	Рівень впливу органу місцевого самоврядування
Географічне розташування, відстань від території проведення бойових дій.	Відсутній
Безпекова ситуація у країні.	Відсутній
Загальна ситуація з корупцією у країні.	Невирішальний
Наявність загальнодержавних стимулів для залучення іноземних інвестицій.	Відсутній
Податкове симулювання підприємницької активності.	Невирішальний
Рівень прозорості та відкритості органу місцевого самоврядування.	Вирішальний
Наявність об'єктів для інвестування.	Вирішальний
Наявність проектів з різними механізмами залучення інвестицій (державно-приватне партнерство, механізм індустріального парку, інвестиційні конкурси і т.д.)	Вирішальний
Наявність кваліфікованої команди з підтримки та супроводу інвестиційних проектів.	Вирішальний
Готовність органу місцевого самоврядування здійснювати вкладення у розвиток інфраструктури для інвестиційних проектів.	Вирішальний
Доступність базової інформації про населений пункт у тому числі англійською мовою.	Вирішальний
Наявність окремого онлайн ресурсу для компаній, які мають намір інвестувати.	Вирішальний
Фахова робоча сила.	Невирішальний
Вартість енергоресурсів та доступність і швидкість їх підведення.	Відсутній
Попередній досвід інвестування компаній з країни потенційного інвестора.	Вирішальний
Наявність інституцій з підтримки інвестора: кластерні спільноти, офіси з підтримки інвестицій та експорту, торгово-промислові палати.	Невирішальний
Наявність у громаді компаній, які надають юридичні, бухгалтерські та консалтингові послуги на міжнародному рівні.	Невирішальний
Рівень оплати праці в регіоні та країні загалом.	Невирішальний
Вартість купівлі та оренди земельних ділянок, виробничих, логістичних та офісних приміщень.	Відсутній

Джерело: сформовано автором

вання: вільні земельні ділянки, доступні для оренди виробничі, логістичні та офісні площі. У свою чергу конкурентною перевагою польських міст є вартість оренди та купівлі приміщень та ділянок, що значно нижчою, до прикладу вартість оренди виробничого приміщення класу «А» у Львові є майже удвічі більшою ніж у Варшаві, подібна ситуація з купівлею та орендою земельних ділянок:

Польські та українські громади мають приблизно однакову кількість стимулів для залу-

чення іноземних інвестицій. Так за інформацією Польської агенції інвестицій та торгівлі у Польщі загалом наявні наступні стимули для інвесторів:

- вільні економічні зони;
- державні гранти для інвестицій, які мають важливе значення для польської економіки;
- промислові та технологічні парки;
- звільнення органами місцевого самоврядування від податку на нерухомість;

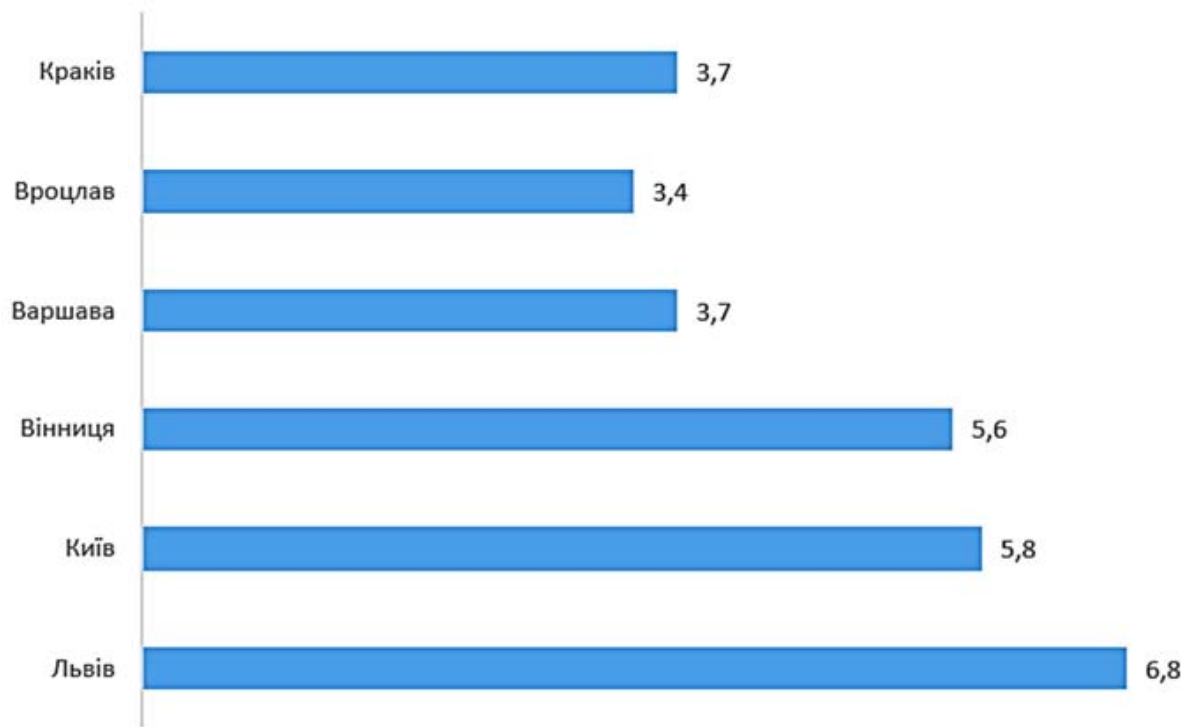

Рис. 1 .Вартість оренди виробничих приміщень класу «А» у розрізі міст

Джерело: сформовано на основі [13]

– IP Box – зниження оподаткування для підприємств науково-дослідної діяльності [18].

Для іноземних інвесторів в Україні доступні наступні стимули:

- пільги для інвестиційних проектів зі значними інвестиціями;
- пільги для індустріальних парків;
- віртуальна економічна зона «Дія City»
- звільнення органами місцевого самоврядування від податку на нерухомість [16].

Однак основною відмінністю стимулів для інвесторів в Україні та Польщі є їхня ефективність та врахування диспропорцій в економічному розвитку регіонів. До прикладу механізм польської економічної зони передбачає поділ всієї території Польщі на 16 економічних зон, які передбачають звільнення від податку на доходи фізичних осіб від 0% до 50% у залежності від диспропорції в економічному розвитку регіонів. Так рівень звільнення від ПДФО у східних регіонах Польща, які є менш економічно розвиненими є більшим ніж у західних регіонах.

Механізми індустріальних в Україні не враховують регіональні відмінності, а після прийняття Закону України «Про індустріальні парки» у 2023 році жоден зі стимулів ще не запрацював у зв'язку з відсутністю державної підтримки. Загалом Закон України «Про

індустріальні парки» передбачає наступні стимули для учасників та керуючих компанії індустріальних парків:

- компенсація відсоткової ставки за кредитами на облаштування та/або здійснення господарської діяльності у межах індустріальних парків;
- надання коштів на безповоротній основі для облаштування індустріальних парків та/або забезпечення будівництва об'єктів суміжної інфраструктури;
- компенсація витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж;
- звільнення від податку на прибуток на 10 років за умови його реінвестування в розвиток інвестиційного проекту;
- звільнення від оподаткування ПДВ ввезення нового устаткування для власного використання;
- можливість застосування за рішенням органу місцевого самоврядування пільг на податок на нерухомість на території індустріальних парків;
- звільнення від оподаткування ввізним митом нового устаткування що ввозиться учасниками індустріальних парків для власного використання [15].

Попри законодавче закріплення стимулів, їх впровадження досі не відбулося. Відпо-

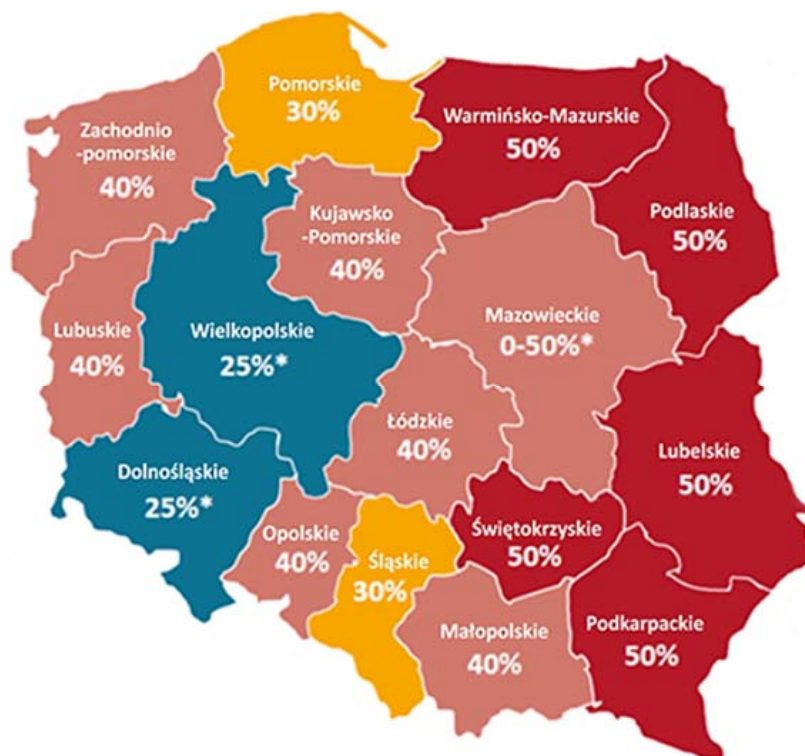

Рис. 2 Рівень звільнення від ПДФО у залежності від регіонів Польщі

Джерело: сформовано на основі [18]

відно до звіту Міністерства економіки України з 60 створених індустріальних парків в Україні тільки 2 мають резидентів, які відповідають статусу учасники та теоретично можуть отримувати пільги. За великим рахунком успішні практики створення та розвитку індустріальних парків у Вінниці та Львові жодним чином не пов'язані з державною допомогою, а пов'язані швидше з готовністю органів місцевого самоврядування здійснювати видатки для розвитку інженерно-транспортної інфраструктури до індустріальних парків. Так згідно з звітом про виконання Програми перспективного розвитку промислових зон м. Львова починаючи з 2019 року Львівською міською радою було вкладено 216,86 млн грн у розвиток інженерно-транспортної інфраструктури промислової зони «Сигнівка», де розташовані індустріальні парки «Спарроу парк Львів» та «Сигнівка» [1, с. 1]. Окрім того, Львівська та Вінницька міські ради надають пільги керуючим компаніям індустріальних парків на сплату земельного податку, у Львові ухвалою Львівської міської ради закріплена пільга у розмірі 50%, Вінницька міська рада надає пільгу у розмірі 100%. Зазначені вкладення органів місцевого самоврядування у розвиток промислових проектів дали змогу створити 4 індустріальні парки у Вінниці та 3 у Львові,

щодо кожного з яких обрано керуючу компанію та розпочато будівництво індустріальних парків.

Успішні практики залучення інвесторів у Кракові та Вроцлаві пов'язані з ефективністю механізму вільних економічних зон. Так завдячуючи стимулам передбачених механізмом вільної економічної зони у Краківській спеціальній економічній зоні, приватними інвесторами було створено 38 975 робочих місць, а загальний обсяг капіталовкладень підприємств, які працюють у Краківській спеціальній економічній зоні перевищує 12 млрд злотих [13]. Ще кращі показники діяльності демонструє Валбжиська спеціальна економічна зона до якої входить місто Вроцлав, починаючи з 1997 року тут було створено понад 65 тисяч робочих місць, обсяг капіталовкладень підприємств перевищує 33 млрд злотих [13].

Порівняти ефективність механізму індустріальних парків у Львові, Вінниці та механізму вільних економічних зон у Вроцлаві та Кракові можна на підставі даних про кількість створених робочих місць, обсягу капіталовкладень, переліку залучених іноземних інвесторів:

Одним з факторів, які впливають на інвестиційну привабливість громади є рівень про-

Таблиця 2

Ефективність механізмів державного стимулювання в Україні та Польщі

	Львів	Вінниця	Краків	Вроцлав
<i>Механізм отримання допомоги для інвестора</i>	Набуття статусу керуючої компанії або учасника індустріальних парків «Рясне-2», «Спарроу парк Львів», «Сигнівка».	Набуття статусу керуючої компанії або учасника індустріальних парків «Вінницький індустріальний парк», «Вінницький кластер холодильного машинобудування», «Вінтер Спорт», «Він Індастрі».	Діяльність у Краківській спеціальній економічній зоні.	Діяльність у Валбжиській спеціальній економічній зоні.
<i>Рік запровадження механізму</i>	2014	2016	1997	1997
<i>Кількість залучених капіталовкладень</i>	460 млн грн (загалом у 60 індустріальних парках в Україні).	460 млн грн (загалом у 60 індустріальних парках в Україні).	12,6 млрд злотих	33 млрд злотих
<i>Кількість створених робочих місць</i>	78 (загалом у 60 індустріальних парках в Україні).	78 (загалом у 60 індустріальних парках в Україні).	38 975	65 000
<i>Кількість учасників</i>	3	4	338	223

Джерело: сформовано на основі [2; 13; 17; 18]

зорості органу місцевого самоврядування. Місто Львів та Вінниця, які є найкращими для ведення бізнесу в Україні займають 2 та 6 місця у рейтингу прозорості 100 найбільших міст України від міжнародної організації Transparency International, що підтверджує важливість зазначеного показника для інвестиційної привабливості [6]. Transparency International не формує рейтинг прозорості міст Польщі, однак інвестиційні портали цих міст мають інформацію про податкову політику, механізм реєстрації підприємств у Польщі та портали відкритих з наборами даних у розрізі окремих сфер.

Не менш важливим фактором інвестиційної привабливості є опції з вибору механізмів інвестування та пропозицій з набором інвестиційних проектів з використанням механізмів інвестування. Так Львівська міська рада пропонує інвесторам проекти з державно-приватного партнерства, промислові проекти (резидентство в індустріальних парках та міських промислових зонах) та муніципальні інвестиційні проекти – проекти, які реалізуються з використанням механізму інвестиційного конкурсу. Вінницька міська рада пропонує потенційним інвесторам проекти з державно-приватного партнерства, промислові проекти (резидентство в індустріальних парках

та міських промислових зонах) та резидентство у науково-технологічному парку. Важливим також є те, що зазначені міста роблять внески у розробку проектних пропозицій, до прикладу проект державно-приватного партнерства з будівництва підземного багаторівневого майданчика для паркування у м. Львові відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» потребує розробки техніко-економічного обґрунтування проекту, конкурсної документації, технічних та архітектурних рішень. Для розробки зазначеного переліку документації міською радою було виділено 700 тисяч гривень для залучення юридичних та технічних радників [4; 5]. У свою чергу Вроцлавська та Краківська міські ради сконцентровані на залучення іноземних інвесторів у вигляді будівництва їхніх власних виробничих потужностей або резидентства у науково-технологічних парках, хоча зазначені муніципалітети мають в інвестиційних портфелях проекти з державно-приватного партнерства, інформація про них не розміщена на їхніх інвестиційних порталах.

Для супроводу інвесторів та муніципальних інвестиційних проектів всі міські ради мають окремі проектні команди у вигляді структурних підрозділів органів місцевого

самоврядування або окремих агенцій, де засновником виступає орган місцевого самоврядування. У випадку Вроцлавської та Краківської міських рад для супроводу інвесторів утворені окремі агенції, у Львівській та Вінницькій міських радах створені структурні підрозділи в органах місцевого самоврядування.

Висновки. На основі дослідження відповідностей факторам інвестиційної привабливості українських та польських міст, які згідно рейтингу Forbes є найкращими для ведення бізнесу варто відмітити, що ефективність залучення іноземних інвесторів залежить від доступу приватних підприємств до державного стимулювання. У випадку українських міст механізм індустріальних парків не зважаючи на панацейне створення індустріальних парків органами місцевого самоврядування не вплинуло на залучення іноземного бізнесу. Для покращення ситуації Україні варто перейняти досвід польських вільних економічних зон. Практика залежності відсотка пільг на сплату ПДФО від економічного розвитку регіону є важливою для України в умовах воєнного стану та майбутньої повоєнної відбудови. Зазначений польський досвід може сприяти уникненню диспропорції в економіч-

ному розвитку між регіонами центрально-західної України та постраждалими регіонами від проведення бойових дій.

Аналізуючи досвід зазначених муніципалітетів можна виокремити наступні рекомендації для українських громад для підвищення інвестиційної привабливості:

- необхідно здійснювати видатки для розвитку інженерно-транспортної інфраструктури для промислових проектів – розвиток індустріальних парків та промислових зон;

- важливим фактором є запровадження пільги з місцевих податків та зборів для окремих галузей промисловості або індустріальних парків;

- координацією інвестиційних проектів та співпрацею з міжнародним бізнесом мають займатися окремі проектні команди;

- громада повинна мати англомовні ресурси для потенційних іноземних інвесторів з інформацією про громаду, податкову політику, об'єкти для інвестування, державне стимулювання та процедуру реєстрації підприємства в Україні;

- для промоції громади важливим є участь громади у рейтингах з прозорості та інших важливих для потенційних інвесторів критеріях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Звіт щодо Програми перспективного розвитку промислових зон м. Львова. URL: [https://city-adm.lviv.ua/lmr/lmrdownloads/22\(1\).pdf](https://city-adm.lviv.ua/lmr/lmrdownloads/22(1).pdf) (дата звернення: 21.01.2024).
2. Індустріальні парки в Україні - 2022 рік. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=47454ed4-b60a-4f37-bb77-b7f3127742f8&title=IndustrialniParkiVUkraini2022-Rik> (дата звернення: 20.01.2024).
3. Найкращі міста для ведення бізнесу 2021. URL: <https://forbes.ua/ratings/naykrashchi-mista-dlya-vedennya-biznesu-2021-05102021-2533> (дата звернення: 20.01.2024).
4. Послуги технічного радника для підготовки проекту державно-приватного партнерства «Будівництво підземного багаторівневого майданчика для паркування на пл. Є. Петрушевича» у м. Львові. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2021-04-23-000377-b> (дата звернення: 21.01.2024).
5. Послуги юридичного радника для підготовки проекту державно-приватного партнерства «Будівництво підземного багаторівневого майданчика для паркування на пл. Є. Петрушевича» у м. Львові. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2021-04-23-000172-b> (дата звернення: 21.01.2024).
6. Рейтинг прозорості 100 міст України. URL: <https://transparentcities.in.ua/transparency-rating> (дата звернення: 21.01.2024).
7. Славкова, А. А., Колісник Д. Р. Інвестиційна привабливість України: реалії в умовах війни та перспективи повоєнної відбудови. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3081/3004> (дата звернення: 18.01.2024).
8. Сошников А. О. Окремі питання дієвості спеціальних (вільних) економічних зон. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Право*. 2018. № 52. С. 166–168.
9. Струніна В. В. Шляхи поліпшення інвестиційного клімату в Україні. *Економіка України*. 2001. № 9. С. 11–16.
10. Фатюха Н. Г., Рябченко І. А. Дослідження прямих іноземних інвестицій у розрізі регіонів України. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2021. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9439> (дата звернення: 15.01.2024).
11. About the Krakow Technology Park. URL: <https://www.kpt.krakow.pl/en/about/about-kpt/> (дата звернення: 21.01.2024).

12. Business-friendly cities 2023. URL: <https://www.forbes.pl/miasta-przyjazne-dla-biznesu> (дата звернення: 20.01.2024).
13. EMEA I&L Map Rents & Yields. URL: <https://www.colliers.com/download-article?itemId=2dc746f5-8d4b-4437-85ea-467f9019266b> (дата звернення: 15.01.2024).
14. Investment incentives: Polish Investment Zone. URL: https://www.paih.gov.pl/en/why_poland/investment_incentives/polish_investment_zone/ (дата звернення: 21.01.2024).
15. Ukraine invest: індустриальні парки. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/incentives/industrial-parks/> (дата звернення: 20.01.2024).
16. Ukraine invest: стимули. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/incentives/it/> (дата звернення: 20.01.2024).
17. Wałbrzych Special Economic Zone. URL: <https://invest-park.com.pl/inwestorzy-w-strefie/> (дата звернення: 21.01.2024).
18. Why Poland: Investment incentives. URL: https://www.paih.gov.pl/en/why_poland/investment_incentives/ (дата звернення: 20.01.2024).

REFERENCES:

1. Zvit shchodo Prohamy perspektyvnoho rozvytku promyslovykh zon. Lvova [Report about the Program for the Prospective Development of Industrial Zones of Lviv]. Available at: [https://city-adm.lviv.ua/lmr/lmrdownloads/22\(1\).pdf](https://city-adm.lviv.ua/lmr/lmrdownloads/22(1).pdf) (accessed January 21, 2024).
2. Industrialni parky v Ukrayini – 2022 rik [Industrial parks in Ukraine – 2022]. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=47454ed4-b60a-4f37-bb77-b7f3127742f8&title=IndustrialniParkiVUkrayini2022-Rik> (accessed January 20, 2024).
3. Naykrashchi mista dlya vedennya biznesu 2021 [The best cities for doing business 2021]. Available at: <https://forbes.ua/ratings/naykrashchi-mista-dlya-vedennya-biznesu-2021-05102021-2533> (accessed January 20, 2024).
4. Posluhy tekhnichnoho radnyka dlya pidgotovky proektu derzhavno-privatnoho partnerstva «Budivnytstvo pidzemnoho bahatorivnevoho maydanchyka dlya parkuvannya na pl. Petrushevycha» u m. Lvovi [Services of a technical advisor for the preparation of the public-private partnership project Construction of an underground multi-level parking lot on the square. E. Petrushevich" in Lviv]. Available at: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2021-04-23-000377-b> (accessed January 21, 2024).
5. Posluhy yurydychnoho radnyka dlya pidgotovky proektu derzhavno-privatnoho partnerstva «Budivnytstvo pidzemnoho bahatorivnevoho maydanchyka dlya parkuvannya na pl. Y. Petrushevycha» u m. Lvovi [Services of a legal advisor for the preparation of the public-private partnership project «Construction of an underground multi-level parking lot on the square. E. Petrushevich» in Lviv]. Available at: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2021-04-23-000172-b> (accessed January 21, 2024).
6. Reytynh prozorsti 100 mist Ukrayiny [Transparency rating of 100 cities of Ukraine]. Available at: <https://transparentcities.in.ua/transparency-rating> (accessed January 21, 2024).
7. Slavkova A. A., Kolisnyk D. R. (2023). Investytsiyna pryvabyvist Ukrayiny: realiyi v umovakh viyny ta perspektyvy povoyennoyi vidbudovy [Ukraine's investment attractiveness: realities in war conditions and prospects for post-war reconstruction]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 56. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3081/3004> (accessed January 18, 2024).
8. Soshnykov A. O. (2018). Okremi pytannya diyevosti spetsialnykh (vilnykh) ekonomichnykh zon [Separate issues of the effectiveness of special (free) economic zones]. *Naukovyy visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: seriya: Pravo – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University: series: Law*, vol. 52, pp. 166–168.
9. Strunina V. V. (2001). Shlyakhy polipshennya investytsiynoho klimatu v Ukrayini [Ways to improve the investment climate in Ukraine. Ukraine economy]. *Ekonomika Ukrayiny – Economy of Ukraine*, vol. 9, pp. 11–16.
10. Fatyukha N. H., Ryabchenko I. A. (2021). Doslidzhennya pryamykh inozemnykh investytsiy u rozrizi rehioniv Ukrayiny [Study of foreign direct investments in the region of Ukraine]. *Elektronne naukove fakhove vydannya «Efektyvna ekonomika» – Electronic scientific publication «Efficient Economy»*, vol. 10. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9439> (accessed January 15, 2024).
11. About the Krakow Technology Park. Available at: <https://www.kpt.krakow.pl/en/about/about-kpt/> (accessed January 21, 2024).
12. EMEA I&L Map Rents & Yields. Available at: <https://www.colliers.com/download-article?itemId=2dc746f5-8d4b-4437-85ea-467f9019266b> (accessed January 15, 2024).
13. Investment incentives: Polish Investment Zone. Available at: https://www.paih.gov.pl/en/why_poland/investment_incentives/polish_investment_zone/ (accessed January 21, 2024).

14. Business-friendly cities 2023. Available at: <https://www.forbes.pl/miasta-przyjazne-dla-biznesu> (accessed January 20, 2024).
15. Ukraine invest: industrialni parky [Ukraine invest: industrial parks]. Available at: <https://ukraineinvest.gov.ua/incentives/industrial-parks/> (accessed January 20, 2024).
16. Ukraine invest: stymuly [Ukraine invest: incentives]. Available at: <https://ukraineinvest.gov.ua/incentives/it/> (accessed January 20, 2024).
17. Wałbrzych Special Economic Zone. Available at: <https://invest-park.com.pl/inwestorzy-w-strefie/> (accessed January 21, 2024).
18. Why Poland: Investment incentives. Available at: https://www.paih.gov.pl/en/why_poland/investment_incentives/ (accessed January 20, 2024).